

РЕШЕНИЕ

№ 604

гр. София, 09.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-16, в публично заседание на двадесет и пети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Валерия Братоева

при участието на секретаря Снежана П. Тодорова
като разгледа докладваното от Валерия Братоева Търговско дело № 20221100900574 по описа за 2022 година

РЕШИ:

РЕШЕНИЕ №

гр. София, 09.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО, VI-16 състав в открито съдебно заседание на двадесет и пети април две хиляди двадесет и трета година, в състав:

СЪДИЯ: ВАЛЕРИЯ БРАТОЕВА

при участието на секретар Снежана Тодорова, като разгледа търговско дело № 574 по описа за 2022 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 124 и сл. от Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

Образувано е по искова молба, вх. № 18290/29.03.2022 г. на „Т.К.Б.“ ООД, ЕИК ****, със седалище гр. София, за осъждане на Г. Г. В., ЕГН *****, да заплати сума в размер на 62504,41 лева, представляваща обезщетение за вреди, причинени в периода 01.01.2018 г. – 31.12.2019 г. при осъществяване на управлението на дружеството-ищец, чрез теглене на суми от банкови сметки на дружеството, без връщането или отчитането им.

Ищецът твърди, че на 01.08.2012 г. между „Т.К.Б.“ ООД и ответника Г. Г. В. бил сключен договор за възлагане на управление, въз основа на който В. приел да изпълнява функциите по управление и представителство на ищеца, като на 12.05.2020 г. общото събрание на дружеството взело решение за освобождаването му от длъжността управител и договорът за възлагане на управление от 01.08.2012 г. бил прекратен, считано от 31.05.2020 г.. При извършена впоследствие проверка на счетоводните книги на дружеството за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г., било установено, че Г. В. изтеглил в брой значителни суми от банковите сметки на дружеството, като голяма част от тези суми, в размер на 62504,41 лева, нито били отчетени от него по надлежния ред, нито върнати в касата на дружеството. Според счетоводните записи тези суми били предавани на трети лица, но без разходооправдателни документи, като общият размер на тези неотчетени суми възлизал на сумата 62504,41 лева, която представлявала причинени на дружеството вреди под формата на липси, които ответникът дължал да обезщети.

В отговор на исковата молба, Г. Г. В. я счита за нередовна, поради неконкретизиране на извършените вредоносни тегления на суми, което възражение е неоснователно, тъй като с уточнителна молба ищецът е посочил датата и сумата на разпореждане от съответната банкова сметка на дружеството. По същество твърди, че сумите били използвани за заплащане на командировъчни пари на служители на дружеството, а тегленията на суми чрез АТМ били извършвани от служители на дружеството за заплащане на разходи за гориво, пътни такси и т.н., като сам ответникът не разполагал с карти за извършване на операциите, които били регистрирани в чужбина.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение, намира от фактическа и правна страна следното:

Страните не спорят и с определение от 03.08.2022 г. за безспорен и ненуждаещ се от доказване в отношенията им е отделен фактът, че ответникът бил управител на „Т.К.Б.“ ООД за процесния период, през който се твърди да са настъпили вредите.

В производството е прието заключение на съдебно-счетоводна експертиза, което съдът кредитира като съответно на представените в производството доказателства и въз основа на което приема, за установено, че сумите, изтеглени от банкови сметки на „Т.К.Б.“ ООД, включително на АТМ устройства, за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г. са в размер на 101248,14 лева за 2018 г. и 40600,00 лева – през 2019 г., като общата сума за двете години възлиза на сумата 141848,14 лева. От АТМ са изтеглени общо 58271,19 лева, а от сметка общо 83576,95 лева за двете години.

От сметка с IBAN, завършващ на 434 са изтеглени 98268,55 лева през 2018 г., от които 55291,60 лева на АТМ, които тегления са извършени единствено с банкова карта, чийто номер завършва на 7323 и от сметка е изтеглена сумата 42976,95 лева, а през 2019 г. тегленията са само от сметка и са в размер на сумата 40600,00 лева. От сметка с IBAN, завършващ на 436 тегленията са само от АТМ на стойност 2979,59 лева и са осъществени само през 2018 г. с банкова карта, чийто номер завършва на 9492.

По делото са представени копия от разходни касови ордери без подпис на получател, което с оглед показанията на разпитания в производството свидетел Д.И.Р. следва да се приеме за обичайна практика при получаване на суми от служителите на дружеството в чужбина, които суми били фактически предавани без подписване на отчетен документ.

Справка в счетоводната система, както и извършена от вещото лице проверка в счетоводството на ищеца, е установила наличието на всички документи, които не съдържат

подпис на получател. Само един от тях в счетоводната система е отбелязан като МО – мемориален ордер, а като физически документ представлява РКО, като счетоводно отразената сума на този документ е 392 лева. Сумата на осчетоводените ордери без подпис на получател е в размер на 39740,98 лева.

Според представени от ответника документи, приети като доказателства по делото, за осчетоводените операции, за които ищецът твърди, че разходооправдателните документи са нередовни поради липсващ подпис на получателя, са налице подписани от получател документи, но същите представляват разписки, а не разходни касови ордери. Стойността на извършените разходи, съгласно 7 броя разписки е 14023,61 лева, като е налице и един РКО за сумата 164,39 лева, като така подписаните документи са за извършени плащания на суми в общ размер от 14188,00 лева.

В счетоводството на ищеца „Т.К.Б.“ ООД, според представения списък за липсващи, но осчетоводени РКО, същите са за сумата от 22763,43 лева. При проверката извършена на място в счетоводството на ищеца един документ е открит, въпреки че е обявен като липсващ, а именно РКО за сумата 163,79 лева от 15.01.2018 г., получена от служителя П.П.. Според представени от ответника документи приложени по делото, за част от осчетоводените операции, за които ищецът твърди, че разходооправдателните документи липсват, такива са представени. Представени са общо 9 броя РКО на стойност 22763,43 лева, като при три от разходните касови ордери има разлики в имената, за които се водят аналитичните счетоводни записвания в счетоводната система и имената на служителите, посочени в ордерите. Стойността на тези 3 различаващи се от гледно точка получател документа е 7609,21 лева.

Доколкото в списъка с картодържатели предоставен от „ОББ“ АД няма лице Г. с фамилия В., то ответникът не е имал банкова карта към банкова сметка с IBAN ****. Към тази сметка в периода 01.01.2018 г. - 31.12.2018 г. има активни 34 карти, но сред картодържателите няма лице с името на ответника. От сметка с IBAN завършващ на 436 на АТМ са теглени единствено средства с банкова карта с номер завършващ на 9492, издадена на М.М..

През 2018 г. има нетно нарастване на касовата наличност с 2 хиляди лева, а през 2019 г. има нетно нарастване на касовата наличност с 3 хиляди лева.

През 2018 г. в брой са разплатени 203898,02 лева, а през 2019 г. - 153827,92 лева, като сумите, предмет на всяка операция и основаниято за плащане са установени от вещото лице и посочени в нарочна таблица в заключението.

С решение № 41/29.04.2009 г. по т. д. № 669/2008 г. състав на ВКС, I т. о., се е произнесъл по реда на чл. 290 ГПК, че наличието на взето решение по чл. 137, ал. 1, т. 8 ТЗ от съдружниците в дружество с ограничена отговорност за предявяване на иск по чл. 145 ТЗ срещу управителя за причинени на дружеството вреди е предпоставка за реализиране на специалната имуществена отговорност на управителя по чл. 145 ТЗ; решението се наслажда върху фактическия състав на деянието, от което произтича имуществената отговорност на управителя, и е предпоставка за нейното реализиране по исков ред. Становището, че решението по чл. 137, ал. 1, т. 8 ТЗ е абсолютна процесуална предпоставка за предявяване на иск по чл. 145 ТЗ срещу управителя на ООД, включително и когато той е освободен към момента на подаване на исковата молба, е изразено в решение № 234 от 31.01.2017 г. по т. д. № 3150/2015 г., Т. К., II Т. О. на ВКС, решение № 188/20.12.2016 г. по т. д. № 1525/2015 г. на ВКС, II т. о. и други.

В качеството му на абсолютна предпоставка за предявяване на иск по чл. 145 ТЗ - както срещу действащ, така и срещу бивш управител, решението по чл. 137, ал. 1, т. 8 ТЗ е от значение за допустимостта на иска и съдът е задължен да следи за наличието му към момента на завеждане на делото във всеки етап от развитието на процеса. Представянето на решението е в тежест на търговското дружество - ищец, поради което ако ищецът не твърди и/или не успее да докаже съществуването му към момента на предявяване на иска по чл. 145 ТЗ, искът следва да се счете за недопустим и производството по него да бъде прекратено.

Изискваната предпоставка за допустимост на предявения иск е налице, тъй като видно от представения протокол за провеждане на общо събрание на „Т.К.Б.“ ООД, на 27.01.2022 г. е взето решение за предявяване на иск срещу освободения от длъжност управител Г. Г. В., ЕГН *****, за сумата 62504,41 лева – причинени вреди за периода 01.01.2018 г. – 31.12.2020 г. (съгласно решението), представляващи ненадлежно отчетени изтеглени от платежна сметка средства.

В решение № 177 от 11.08.2014 г. по т. д. 66/12 г., ВКС, 2 ТО, решение № 41 от 29.04.2009 г. на ВКС по т. д. № 669/2008 г., I т. о., ТК, решение № 115 от 27.11.2012 г. на ВКС по т. д. № 61/2011 г., II т. о. ТК, решение № 125 от 15.01.2020 г. по т. д. № 1204/2018 г., Т. К., II Т. О. на ВКС и решение № 128 от 13.01.2021 г. по т. д. № 2167/2019 г., Т. К., I Т. О. на ВКС, е прието, че искът при квалификацията на чл. 145 ТЗ, е за реализиране на специалната отговорност на управителя, осъществил управленски деликт, която отговорност е в рамките на представителното му правоотношение и няма извъндоговорен характер. Фактическият състав на специалната отговорност на управителя е гражданска отговорност и обхваща виновното, противоправно, вредоносно неизпълнение на задълженията на управителя, чието поведение възпрепятства управлението на дружеството и от което са последвали вреди (неблагоприятни изменения в правната сфера на управляваното юридическо лице). Правото на дружеството да търси имуществените последици от неизпълнение на договорното и органно задължение на управителя произтича от дейността му като орган на дружеството, от осъществения фактически състав на т. н. "управленски деликт", но не представлява същински деликт.

Отговорността по чл. 145 ТЗ като специална имуществена отговорност на управителя с договорен характер, съставлява обезщетение за неизпълнението на договор за възлагане на управление и изисква установяване на натоварване за извършване на действия на управление, действие или бездействие на управителя, установяване на вредата по основание и размер. В случай, че се твърди вреда, то следва конкретно да се посочи как е настъпила, кое е действието/бездействието на лицето, натоварено с управленски функции, в резултат на което дружеството е ощетено и да се докаже наличието на причинно-следствена връзка между установената вреда и действието/бездействието на управителя.

В настоящото производство не е спорно, че ответникът е бивш управител на ищеца „Т.К.Б.“ ООД за процесния период: 01.01.2018 г. – 31.12.2019 г., тъй като с договор, сключен на 01.08.2012 г. му било възложено управлението и представителството на търговеца, съответно с решение на общото събрание на съдружниците е освободен, считано от 12.05.2020 г..

Претендираните вреди представляват неотчетени парични суми (изтеглени от АТМ или на каса от платежна сметка на търговеца) в общ размер от 62504,41 лева, формиран от сумата 39740,98 лева - осчетоводени разходи на база налични в счетоводството на ищеца разходни касови ордери, които не съдържат подпис на получател и сумата 22763,43 лева –

осчетоводени документи, които не са фактически налични в счетоводството на дружеството.

От заключението на съдебно-счетоводната експертиза се установява, че по отношение на сумата 39740,98 лева, в счетоводството са налице неподписани РКО, а от страна на ответника са представени подписани документи, но представляващи разписки за получени суми в размер на общо 19687,17 лева. Разписките може да не представляват първичен счетоводен документ, съгласно установените счетоводни стандарти, но доказват предаването на парична сума (действие на разпореждане), което предаване е извършвано в полза на наети по трудови договори лица, което означава, че тези суми са разходвани във връзка с дейността на дружеството и няма как да се квалифицират като вреда под формата на липси.

Необходимо е да се отбележи, че практиката на дружеството била изградена на принципа да бъде осъществявано фактическо предаване на суми за разходи на командировани да полагат труд извън територията на страната лица при възникнала тяхна необходимост, които лица при получаването на сумите в чужбина не са подписвали нарочен документ, а са представяли отчети след връщането си в страната. Пребиваването на служителя на ищеца извън страната продължавало около 6 месеца, в който смисъл са събраните свидетелски показания. Тази организация на търговската дейност на „Т.К.Б.“ ООД е налагала извършените плащания от дружеството да се отразяват счетоводно въз основа на съставяни РКО, които към момента на осчетоводяването, с оглед изискването за хронологичност на записванията, не са съдържали подпис на получател, тъй като последният се намирал извън страната. Това обаче не означава, че разходът не е бил фактически извършен и то в полза на наети в дружеството лица, съответно такъв разход не може да представлява вреда за търговеца, резултат на неправомерно разпореждане със средства на търговеца.

Съгласно нормата на чл. 182 ГПК, така както е разяснена в уеднаквената практика на Върховния касационен съд, изразена в решение № 169 от 31.1.2013 г. по т. д. 664/11 г., решение № 57 от 29.4.2013 г. по гр. д. 354/12 г., решение № 62/25.06.2009 г. по т. д. № 546/2008 г. на ВКС, II ТО, решение № 7/22.02.2011 г. по т. д. № 264/2010 г. на ВКС, I ТО, “редовно водените счетоводни книги на търговеца могат да служат като доказателство в негова полза, но те не се ползват със задължителна доказателствена сила, а същата трябва да бъде преценена от съда с оглед всички събрани по делото доказателства. Поради това, че счетоводните книги са производни, тъй като се изготвят на базата на първични счетоводни документи, същите трябва да бъдат редовно водени, което не се предполага, а трябва да бъде установено чрез съдебно-счетоводна експертиза.“ Нормите на чл. 182 ГПК и чл. 55 ТЗ не въвеждат изключение от правилото за разпределение на доказателствената тежест по отношение на факти, отразени в счетоводството чрез вторична информация. В случая са извършени счетоводни записвания въз основа на първични документи, които не са липсващи, а налични и единствено не съдържат съответен реквизит – подпис на получател на сумата, което обаче не прави разхода несвързан с дейността на търговеца, тъй като в документите е вписано основание за плащане на сумата – командировъчни пари и такива не се оспорва, че са били плащани, съответно за част от извършените плащания са налице други документи, подписани от лицата, получили командировъчните пари, което потвърждава извода, че макар неподписани документите са съставени за действително извършени плащания.

Затова следва да се приеме, че счетоводните записвания са взети за реално извършени

операции по разходване на средства и не съставляват неотчетени от управителя парични суми.

По отношение на сумата 22268,72 лева са представени разходооправдателни документи, като е констатирана разлика във вида документ според отразеното в счетоводството – мемориален ордер и наличния документ - РКО, която разлика обаче не дисквалифицира извършената счетоводна операция по никакъв начин. Същото е относимо и по отношение на констатираните несъответствия в имената на три от лицата, получили сумите, като това не променя факта на наличие на първичен счетоводен документ за извършеното предаване на парична сума. Отделно е открит като наличен твърдян от ищеца да е липсващ в счетоводството разходен касов ордер от 15.01.2018 г. за сумата 163,79 лева.

Ето защо по отношение на отчетените разходи, за които ищецът твърди да не са налице счетоводни документи, такива са представени и установят извършените разпореждания с парични суми, поради което липси не са налице.

Фактът, че ответникът не е извършвал лично платежни операции – теглене на суми от АТМ, не би го освободил от отговорност за липсата на парични средства, тъй като същият като управител на дружеството дължи да организира извършването на търговската му дейност в съответствие с нормативните изисквания, приложими за водене на счетоводната отчетност.

В случая ищецът твърди, че е настъпила вреда за дружеството, основавайки се на счетоводните записвания, които са му представени в съставените за процесния период годишни финансови отчети, които са приети от „Т.К.Б.“ ООД с нарочни решения на общото събрание на съдружниците. Тези отчети не сочат на несъответствия в движението на паричните потоци, включително установяват увеличена за процесния период касова наличност.

Счетоводно отразените стопански операции са документално обосновани и действително извършени, съответно не се установява дружеството да е понесло вреда в резултат от неизпълнение на задължението на Г. Г. В. да управлява делата на „Т.К.Б.“ ООД в интерес на дружеството, поради което няма основание да бъде ангажирана отговорността му по реда на чл. 145 ТЗ и предявеният иск следва да бъде отхвърлен.

При този изход на спора право за присъждане на разноските за производството възниква за ответника Г. Г. В., който претендира присъждане на сумата 3100 лева, която включва заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 2800 лева, което ищецът неоснователно счита за прекомерно, тъй като сам е счел размер от 5760 лева за адекватен на фактическата и правна сложност на спора и го е заплатил на собствения си процесуален представител. Поради това искането по чл. 78, ал. 5 ГПК е винаги неоснователно до размера, до който страната, която е направила възражението за прекомерност, също е оценила труда на своя адвокат. С уговореното (и платеното) от нея тя признава, че на толкова възлиза адвокатския труд по конкретното дело – така определение № 374 от 20.11.2017 г. на ВКС по гр. д. № 687/2017 г., III г. о., ГК.

Така мотивиран, СЪДЪТ,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ предявения от „Т.К.Б.“ ООД, ЕИК ****, със седалище гр. София, срещу Г. Г. В., ЕГН *****, иск с правна квалификация чл. 145 ТЗ, за заплащане на сумата

62504,41 лева в обезщетение на вреди, причинени в периода 01.01.2018 г. – 31.12.2019 г. при осъществяване на управлението на дружеството-ищец, чрез теглене на суми от платежни сметки на дружеството, без надлежното им отчитане.

ОСЪЖДА „Т.К.Б.“ ООД, ЕИК ****, със седалище гр. София, да заплати на Г. Г. В., ЕГН *****, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, сумата 3100 (три хиляди и сто) лева – разноси за производството.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Софийския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____